

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/57/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614010337
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614010337.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Pavla Polku a JUDr. Milana Repáňa, na verejnom zasadnutí konanom 14. júla 2015 prejednal odvolanie podané obžalovaným O. T. proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 2T/83/2014 z 23.2.2015 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného O. T. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný O. T. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., na skutkovom základe, že:

od januára 2011 do 23.2.2015 s výnimkou mesiacov december 2011, kedy zaplatil 500,- Eur, február 2012, kedy zaplatil 100,- Eur, jún a júl 2013, kedy zaplatil po 50,- Eur, apríl a máj 2014, kedy zaplatil po 100,- Eur, jún 2014, kedy zaplatil 66,- Eur, júl 2014, kedy zaplatil 99,04 Eur, august 2014, kedy zaplatil 170,- Eur, september 2014, kedy zaplatil 130,- Eur, október 2014, kedy zaplatil 130,- Eur, neplatí výživné na svoju dcéru V. T., nar. XX.X.XXXX, hoci má pravidelný príjem zo zamestnania, príjem zo živnosti a pracovný pomer bol skončený dohodou k 30.9.2014 na žiadosť obvineného, pričom rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 4P/20/2009 z 5.1.2010 mu bola uložená povinnosť prispievať na výživu dcéry V. zvýšeným výživným sumou 66,- Eur mesačne od 1.11.2009, vždy do 15. dňa tohto-ktorého mesiaca vopred k rukám O. A., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XXX, a rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 7P/29/2014 z 5.6.2014 bola schválená rodičovská dohoda, v ktorej sa zaviazal prispievať na výživu svojej dcéry V. sumou 130,- Eur mesačne od 1.6.2014, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred na účet O. A. a tak za uvedené obdobie dlhuje na výživnom O. A. najmenej 2 380,96 Eur.

Za tento trestný čin okresný súd uložil obžalovanému podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., v spojení s § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l), § 37 písm. m) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie obžalovaný O. T., a to po vyhlásení rozsudku priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš 23.2.2015 so stručným odôvodnením, že zameškané výživné chce zaplatiť.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu

konania, ktoré im predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., a zistil, že odvolanie obžalovaného O. T. nie je dôvodné.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa dôsledne riadil citovanými zákonnými ustanoveniami. Aj podľa názoru krajského súdu odsudzujúci výrok prvostupňového súdu je správny, zákonný a má dostatočnú oporu vo vykonaných dôkazoch.

Okresný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, taktiež akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia okresného súdu, krajský súd nemá žiadne pochybnosti, že súdený skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný O. T.. V tomto smere okresný súd veľmi výstižne a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil, na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o vine obžalovaného. Na takomto základe potom okresný súd vyvodil z dôkazov o podstate súdeného trestného činu zistenia, ktoré sú správne a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Krajský súd ďalej poznamenáva, že pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení, získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutočného stavu veci a úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory, nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol spravoval inými úvahami.

Súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže sama o sebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Krajský súd po preskúmaní hodnotenia dôkazov vykonaných okresným súdom nezistil, že by súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa zákona v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a vykonané dôkazy by vyhodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného.

Odvolací súd sa stotožnil s vyhodnotením dôkaznej situácie tak, ako to urobil okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Právna kvalifikácia súdeného skutku ako prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. aj podľa názoru krajského súdu zodpovedá

správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere a všetkým zákonným predpokladom na posúdenie prejednávaneho skutku práve podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení.

Na tomto mieste je potrebné poznamenať, že súd prvého stupňa na základe výsledkov dokazovania na hlavnom pojednávaní upravil v rozsudku skutkovú vetu oproti podanej obžalobe tak, že zameškané výživné upresnil až do vyhlásenia rozsudku, t.j. ku dňu 23.2.2015 na sumu 2 380,96 Eur. Dôvod tejto zmeny súd prvého stupňa podrobne vysvetlil v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku.

Odvolačný súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby všeobecný súd sa stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov.

Krajský súd v posudzovanom prípade ďalej zdôrazňuje nasledovné.

Vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu vzniká priamo na základe zákona a nie je viazaná na to, či o povinnosti platiť výživné a o jeho výške a splatnosti rozhodol súd v občianskom súdnom konaní. V trestnom konaní sa súdom posudzuje otázka viny, pričom súd nie je viazaný rozhodnutím súdu v občianskom súdnom konaní, avšak toto rozhodnutie posudzuje ako dôkaz. Zákon o rodine vychádza z filozofie, že dieťa má právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok a rodičom je uložená povinnosť, aj keď na úkor svojho minima ju plniť a má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Zároveň je potrebné, aby súd pri rozhodovaní prihliadal aj na osobnú starostlivosť o dieťa niektorým z rodičov, keďže táto skutočnosť má nepochybne vplyv i na určenie výšky výživného. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča v čase vyhlásenia rozsudku, v prípade rozhodovania za čas minulý sa rozsah určuje podľa schopností a možností v čase, v ktorom sa výživné priznáva.

Treba zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť medzi členmi rodiny sa opiera o jednu zo základných zásad rodinného práva zakotveného v čl. 4 Základných zásad Zákona o rodine, podľa ktorej všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Predmetom vyživovacej povinnosti je plnenie výživného. Zákon chápe pojem výživné dosť široko a jeho obsah možno vyjadriť tak, že tu nejde len o výživu v úzkom slova zmysle, ale o všetky potreby nevyhnuté pre život človeka. Zákon o rodine uvádza v § 75 ods. 2 dve všeobecné podmienky, z ktorých súd vychádza pri určovaní výživného: 1/ odôvodnené potreby oprávneného a 2/ schopnosti a možnosti povinného. Do odôvodnených potrieb treba rátať nielen výživu, ale aj ošatenie, bývanie, kultúrne a športové potreby. Potreby oprávnených osôb sú rôzne aj podľa veku, zdravia a aj podľa ich vlastných zárobkových a majetkových možností. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť rodičov voči deťom, súdna prax vychádza zo zásady, že životná úroveň detí má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Preto rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa priamo závisí od celkovej životnej úrovne rodičov. Schopnosti a možnosti povinného ovplyvňuje nielen faktický príjem z práce, ale aj reálne možnosti tejto osoby uplatniť sa v pracovnom procese podľa svojej kvalifikácie a svojich schopností. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine súd prihliadne na schopnosti a možnosti povinného aj vtedy, keď sa povinný vzdá bez dôležitého výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Týmto sa sleduje zámer zabrániť pokusom uniknúť vyživovacej povinnosti tým, že povinný si nájde zamestnanie s nízkym platom v domnienke, že ho potom nemožno postihnúť. Preto treba prihliadať na to, či povinný neopustil bezdôvodne zamestnanie pre neho výhodné a poskytujúce mu väčší príjem, aby dosiahol zníženie

základu, z ktorého sa určuje výživné. To isté platí aj o právnom úkone povinného, ktorý sa dobrovoľne zriekne majetku, aby aj za cenu vlastného ochudobnenia nepriaznivo postihol oprávnenú osobu.

Pri hodnotení možností a schopností na strane povinného rodiča zákon v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vychádza z tzv. zásady potenciality príjmov. Určujúcim je nielen to, čo povinný skutočne zarobí, dosiahne, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu.

Z uvedených dôvodov je potrebné skúmať, pokiaľ povinný rodič nedosahuje príjem, čo je dôvodom takéhoto stavu a či povinný na tomto stave nesie vlastné zavinenie.

Krajský súd po preskúmaní obsahu spisu s prihliadnutím na uvedené skutočnosti dospel k jednoznačnému záveru, že bolo v možnostiach a schopnostiach obžalovaného platiť na maloletú dcéru V. T. výživné vo výške určenej rozsudkami Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 4P/20/2009 z 5.1.2010 v sume 66,- Eur mesačne od 1.11.2009 a sp.zn. 7P/29/2014 z 5.6.2014 v sume 130,- Eur od 1.6.2014. Navyše treba zdôrazniť, že odôvodnené potreby maloletej jednoznačne odôvodňujú určenú výšku výživného, ktorá bola odstupňovaná podľa jej veku, osobných potrieb. Súd prvého stupňa správne ustálil aj obdobie neplatenia vyživovacej povinnosti, a to od januára 2011 až do vyhlásenia prvostupňového rozsudku, t.j. do 23.2.2015. Okresný súd správne ustálil aj výšku dlhovaného výživného.

Obžalovaný O. T., hoci si je vedomý svojej zákonnej vyživovacej povinnosti voči svojej maloletej dcére, túto si v žalovanom období riadne a včas neplnil. Treba tiež zdôrazniť, že odvolací súd obžalovanému poskytol primeranú lehotu na zaplatenie zameškaného výživného za účelom zániku trestnosti činu (§ 214 Tr. zák.) a za tým účelom odročil verejné zasadnutie. Obžalovaný však túto šancu nevyužil a zameškané výživné do konania odročeného verejného zasadnutia pred krajským súdom v nijakej sume neuhradil. Z celkového konania obžalovaného si aj odvolací súd utvoril mienku o jeho negatívnom prístupe k povinnosti platiť výživné na svojej maloleté dieťa.

Krajský súd na základe odvolania obžalovaného preskúmal aj výrok o treste a stotožnil sa s druhom a výmerou trestu odňatia slobody, ktorý obžalovanému za súdený prečin uložil okresný súd.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatelmi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatela, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatelovi zabráni aj v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti.

Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatelov trestných činov.

Krajský súd, rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že v prípade obžalovaného existuje jedna poľahčujúca okolnosť v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák., a jedna priťažujúca okolnosť v zmysle § 37 písm. m) Tr. zák.

Krajský súd v zmysle vyššie uvedených právnych úvah považuje trest odňatia slobody vo výmere 20 mesiacov za spravodlivý a objektívny obraz potrieb individuálnej a najmä generálnej prevencie; takýto trest aj v plnej miere odzrkadľuje stupeň nebezpečnosti spáchaného činu pre spoločnosť, ako aj možnosť nápravy a pomery obžalovaného. Treba pripomenúť, že obžalovaný trestnú činnosť páchal v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za iné úmyselné trestné činy. Možno tak konštatovať, že predchádzajúce podmienené odsúdenie nevedlo k náprave obžalovaného.

Stavu veci a zákonu zodpovedá aj výrok o zaradení obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pretože obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.